

**GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Andrzej Szweda-Lewandowski

Warszawa, 15-06-2022 r.

DOOŚ-TSOOŚ.411.4.2022.TW

**Pan Marek Gróbarczyk
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury**

Szanowny Panie Ministrze,

Odpowiadając na pismo z dnia 11 maja 2022 r., znak: DGWiŻŚ-7.093.6.2022, w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Aktualizacji Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (dalej jako program), uzupełnione korespondencją z dnia 3 czerwca 2022 r., działając w trybie art. 53 oraz art. 57 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, dalej: ustawa ooś), przedstawiam następujące stanowisko.

Celem programu, dotyczącym całej Polski, jest zmniejszenie zanieczyszczeń wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Dokument powinien m.in. określać, służące osiągnięciu ww. celu, środki oraz sposoby postępowania w zakresie praktyki rolniczej i gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych, a także harmonogram ich realizacji. Zgodnie z deklaracją, planowana aktualizacja dostosuje program do najnowszych informacji i badań w zakresie m.in. zmian klimatu, metod chowu i hodowli, a także produkcji roślinnej.

Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej jako prognoza) sporządzana w toku strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinna w pełnym zakresie odpowiadać wymaganiom wynikającym z art. 51 ust. 2 ustawy ooś, przy zachowaniu warunków, o których

mowa w art. 52 ust. 1 i 2. Zalecane jest przy tym przedstawienie zagadnień według kolejności ustalonej w art. 51 ust. 2 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy ooś, prowadzone analizy powinny być dostosowane stopniem szczegółowości do stopnia szczegółowości zapisów projektowanego dokumentu. Zasadniczym przedmiotem oceny powinny być wskazane środki oraz sposoby postępowania w zakresie praktyki rolniczej i gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych, w tym te, z uwagi na które organ opracowujący program uznał go za projekt wymieniony w art. 46 ust. 1 ustawy ooś i stwierdził konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W prognozie, o ile informacji takich nie będzie zawierał poddawany ocenie program, należy opisać względy gospodarcze i środowiskowe rozstrzygające o przyjęciu określonych środków i sposobów postępowania, w tym założeń ilościowych dotyczących m.in. dawek nawożenia, a także charakterystykę przewidywanej skuteczności programu względem stanu obecnego.

Opis stanu środowiska należy przygotować w sposób umożliwiający określenie rodzajów i skali przewidywanych oddziaływań oraz zmian spowodowanych realizacją postanowień programu. Należy zauważyć, że projekt dotyczy całego kraju, zatem opis nie będzie uwzględniać konkretnych lokalizacji (z wyjątkiem ewentualnej prezentacji przykładów), a powinien obejmować rodzaje terenów poddane planowanym działaniom oraz kategorie elementów, które będą odbiornikami skutków wynikających z realizacji programu, w tym z nawożenia azotanami – ekosystemy, obszary podlegające ochronie, jednolite części wód, gatunki i siedliska itp.

Niezbędnym elementem prognozy jest diagnoza skutków wynikających z realizacji programu – z uwzględnieniem dawek, sposobów, uwarunkowań, częstotliwości i terminów nawożenia – oraz propozycje modyfikacji i różnicowania planowanych zasad w sytuacji, kiedy ograniczenie niekorzystnych skutków będzie konieczne lub możliwe do wprowadzenia z uwagi na potrzeby ochrony środowiska. Szczególnie dotyczy to przywołanego wyżej aspektu związanego z przeciwdziałaniem zmianom klimatu, a także ochroną różnorodności biologicznej w świetle „Strategii na rzecz bioróżnorodności 2030”. Prezentowane analizy powinny dotyczyć wpływu proponowanych działań m.in. na stan ekosystemów, poszczególnych gatunków i siedlisk przyrodniczych, w tym stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Szczegółnej uwagi wymaga opracowanie analiz oddziaływań skumulowanych.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy ooś, w ramach analiz należy uwzględnić nie tylko bezpośredni wpływ realizacji ustaleń programu, ale również oddziaływanie pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne. Należy zbadać możliwość spowodowania znaczących oddziaływań na środowisko o charakterze transgranicznym i uzasadnić wnioski wyciągnięte w tym zakresie.

Niezbędne jest wskazanie możliwych działań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.

Ponadto w prognozie winny zostać przedstawione, zgodnie z treścią art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy ooś, kierunki działań i rozwiązań mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub

ewentualną kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji programu.

Propozycje w zakresie metod monitoringu skutków realizacji zadań wynikających z programu powinny być opracowane tak, by pozwoliły na zbadanie rzeczywistych skutków środowiskowych realizacji postanowień programu, w tym na określenie, czy właściwie oceniono skalę i zasięg oddziaływania na środowisko poszczególnych działań oraz na ocenę skuteczności zaproponowanych działań minimalizujących.

Prognoza powinna zostać wykonana przez osoby określone w art. 74a ust. 2 ustawy ooś. Stosowne oświadczenia oraz sama prognoza powinny być opatrzone podpisami zgodnie z wymogami prawa w tym zakresie.

ANDRZEJ SZWEDA-LEWANDOWSKI
Generalny Dyrektor
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/